

Sodelovanje občin in socialnih podjetij za doseganje družbenih učinkov

Maribor, 17. 6. 2024

PRIZMA
Fundacija za izboljšanje zaposlitvenih
možnosti

SLOVENSKA
POSLOVNA
TOČKA

Sofinancira
Evropska unija

Spomnimo: Socialna ekonomija – ekonomija, ki deluje za ljudi: pravičen, trajnosten in odporen poslovni model

Socialna ekonomija je način delovanja organizacij, ki delujejo skladno z načeli socialne ekonomije in jih opredeljuje Zakon o socialnem podjetništvu (socialna podjetja, zadruga, NVO – društva, zavodi, ustanove, zaposlitveni centri in invalidska podjetja).

Spomnimo: Načela Socialne ekonomije:

- usmerjenost v ljudi in družbene cilje,
- soudeležba pri upravljanju,
- usklajevanje interesov članov/uporabnikov /zaposlenih in družbe (splošni interes),
- zagovarjanje in uveljavljanje solidarnosti, odgovornosti in participacije pri svojem delovanju,
- avtonomno in participativno upravljanje, neodvisno od javnih organov,
- vlaganje večine presežkov dohodkov nad odhodki za razvoj delovanja organizacije z zagotavljanjem storitev in blaga na trgu z namenom reševanja konkretnih družbenih/okoljskih problemov.

Spomnimo: Socialna ekonomija

- Učinek delovanja organizacija SE je zadovoljevanje splošnega družbenega interesa in presega zgolj posamične interese njihovih članov, zaposlenih ali uporabnikov.
- Presežek prihodkov nad odhodki organizacije socialne ekonomije vlagajo v delovanje in razvoj lastne dejavnosti.

Socialna ekonomija v EU in Sloveniji

- EU prepoznanih 2,8 milijona organizacij socialne ekonomije.
- Zaposlujejo približno 6,3 % delovno aktivnega prebivalstva.
- Po enaki metodologiji je bilo na dan 31.12.2021 v Sloveniji 10,31 % organizacij socialne ekonomije, ki so zaposlovale 3,6 % oseb.
- Pri tem registrirana socialna podjetja predstavljajo manjši delež socialne ekonomije, in sicer 0,01 % organizacij, ki zaposlujejo 0,17 % delovno aktivnih prebivalcev.

SE v EU Ustvarjanje gospodarstva po meri ljudi: Akcijski načrt za socialno ekonomijo

(Priporočilo Sveta z dne 27. novembra 2023 o razvoju okvirnih pogojev za socialno ekonomijo)

4 področja aktivnosti EU ter držav članic za spodbujanje razvoja socialne ekonomije v EU:

- 1. Enotna opredelitev socialne ekonomije na ravni EU,**
- 2. Oblikovanju institucionalne podpore za socialno ekonomijo, vključno z oblikovanjem ustreznih politik in pravnih okvirjev,**
- 3. Oblikovanju ekosistema socialne ekonomije z razvojem specializiranega podpornega okolja,**
- 4. Zagotavljanju prepoznavnosti socialne ekonomije ter redne in kakovostne komunikacije z namenom povečanja njene prepoznavnosti.**

Priporočilo Sveta EU o razvoju okvirnih pogojev za socialno ekonomijo

- **Spodbujanje dostopa do trga dela in socialnega vključevanja v okviru socialne ekonomije** (dostop do trga dela, socialna vključenost, spretnosti, družbene inovacije, trajnostni gospodarski razvoj in teritorialna kohezija).
- **Razvoj omogočitvenih okvirov za socialno ekonomijo** (dostop do javnega in zasebnega financiranja, dostop do trgov in javnega naročanja, državna pomoč, obdavčitev, merjenje in upravljanje družbenega učinka),
- **Prepoznavnost in priznavanje** (komunikacijska orodja in strategije),
- **Podpora unije** (izvajanje analiz in izobraževanje javnih uslužbencev).

V pripravi: Strategija razvoja socialne ekonomije Slovenija

- Strategija določa **načrtovan razvoj socialnega podjetništva v Sloveniji.**
- Strategijo na predlog **Sveta za socialno ekonomijo** po posvetovanju s socialnimi partnerji, socialnimi podjetji in drugimi organizacijami civilne družbe sprejme vlada za **obdobje desetih let.**
- Strategija zajema:
 - analizo potreb in smeri možnega razvoja socialne ekonomije,
 - temelje politike razvoja,
 - strateške razvojne cilje in glavna področja razvoja socialne ekonomije,
 - vlogo države in njenih institucij ter občin pri izvajanju določene politike in doseganju razvojnih ciljev.

Strateški razvojni cilji socialne ekonomije

- Povečanje prepoznavnosti in promocija socialne ekonomije in socialnega podjetništva,
- Povečanje možnosti za razvoj in delovanje organizacij socialne ekonomije in socialnih podjetij (financiranje),
- Oblikovanje podpornega okolja za razvoj socialne ekonomije in socialnega podjetništva,
- Profesionalizacija organizacij socialne ekonomije in socialnih podjetij in povečanje doprinosa socialne ekonomije k družbi blaginje.

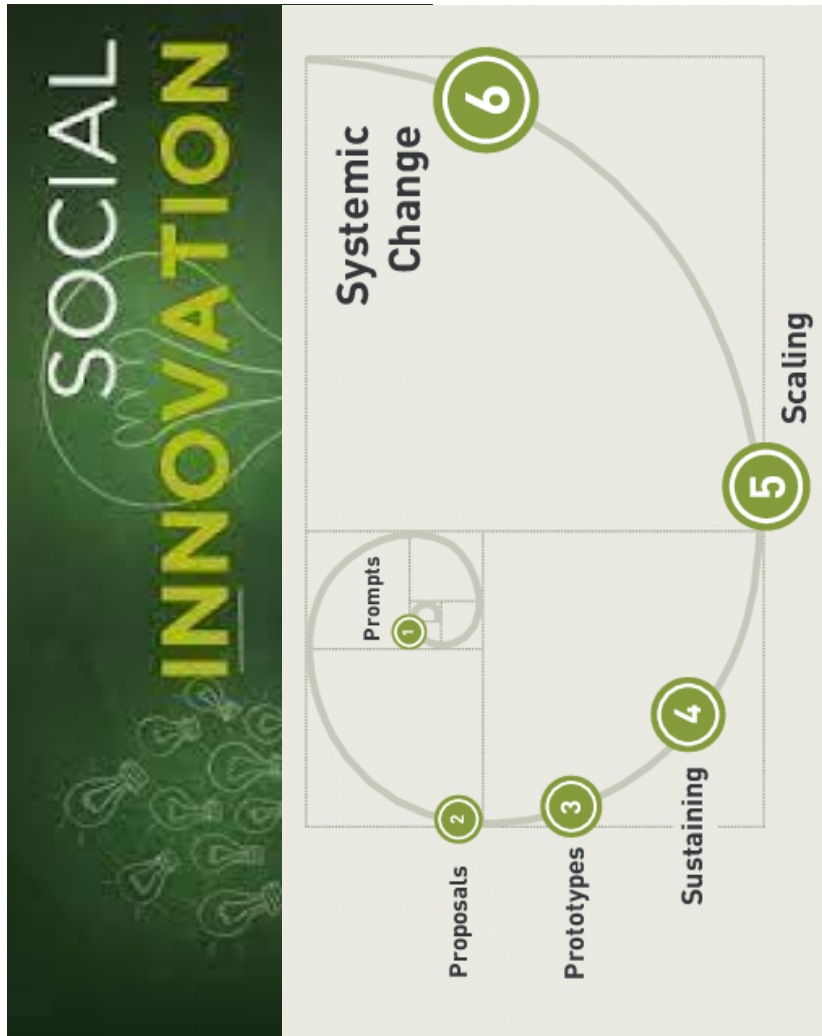
Vse več družbenih in okolijskih izzivov

So problemi/izzivi konkretnih ljudi, ki jih srečujemo v lokalnih okoljih,
in globalni problemi, ki jih lahko rešujemo v lokalnem okolju

- Staranje prebivalstva
- Klimatske spremembe & naravne katastrofe
- Revščina, neenakost
- Onesnaženje okolja, odpadki
- Netrajnostna raba virov
- „digitalna zasvojenost“, itd...

DRUŽBENO INOVIRANJE - POGOSTA PRAKSA V SOCIALNI EKONOMIJI

Družbene inovacije:

nove ideje (produkti, storitve, modeli), ki hkrati učinkovito:

- ✓ odgovarjajo na potrebe družbe
- ✓ ustvarjajo nove družbene odnose in sodelovanja.
- ✓ povečujejo tudi zmogljivost družbe za ukrepanje.

SOCIALNA EKONOMIJA & TRAJNOSTNI RAZVOJ

izkoreninjenje revščine, zmanjšanje neenakosti in spodbujanje trajnostnega upravljanja naravnih virov in ekosistemov ter trajnostne, vključujoče in pravične gospodarske rasti.

razvoj, ki zadovoljuje potrebe sedanje generacije, ne da bi pri tem ogrozil zmožnost prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje potrebe.

Za doseganje **trajnostnega razvoja** je ključno uskladiti **tri ključne elemente: gospodarsko rast, socialno vključenost in varstvo okolja.**

Svetovni voditelji so se na to pot trajnostnega razvoja zavezali s sprejetjem ciljev trajnostnega razvoja vrhu Združenih narodov leta 2015.

Subjekti socialne ekonomije - v „genomu“ zapisano poslovanje, skladno s konceptom trajnosti oz. upoštevanjem t.i. ESG dejavnikov (okolje, družba, upravljanje)

Konvencionalna podjetja se v veliki meri z uvajanjem trajnostnih konceptov poslovanja in t.i. ESG poročanjem srečujejo v zadnjih letih.

Omogočitveni okvir za socialno ekonomijo

Lokalni ukrepi podpore socialni ekonomiji

Spodbujanje socialnih podjetij do sedaj

- Prepoznavna postala z uvedbo Zakona o socialnem podjetništvu 2011
- Spodbujanje skozi leta zelo neenakomerno, povezano predvsem z zavezami posameznih snovalcev politik in tudi uradnikov
- 2018 – Slovenija predsedovala nadzornemu odboru Luksemburške deklaracije, Maribor postane evropska prestolnica socialne ekonomije

Zakon o socialnem podjetništvu predvideva dejavno vlogo občin pri podpiranju razvoja socialnih podjetij, vključno z načrtovanjem in izvajanjem politik razvoja socialnih podjetij (občine naj iščejo nove poslovne priložnosti za so.p. in prepoznavajo njihov potencial za izvajanje javnih storitev).

Občine lahko samostojno izvajajo ukrepe podpore socialnim podjetjem, vendar pa v glavnem še ne igrajo dejavne vloge (v največ primerih gre za oddajanje prostorov v brezplačen najem).

Strateški in razvojni dokumenti (lokalnih) skupnosti

Strategija razvoja socialnega podjetništva/ekonomije

- Izdelava občinske strategije razvoja socialne ekonomije, ki vključuje tudi razvoj socialnega podjetništva in združništva kot prvi korak
- Vključeni: vsi aktualni in potencialni deležniki ter podporne organizacije
- Lahko tudi medobčinska strategija

Dobro pripravljena strategija omogoča dolgoročno načrtovanje in vrednotenje razvoja socialne ekonomije.

Občinska strategija

- Poglavje v občinskem razvojnem dokumentu: razvoj SE
- Izhodišče: opredelitev družbenih problemov v lokalnem okolju (javne delavnice v sodelovanju z deležniki), ki jih lahko socialna podjetja rešujejo z družbenimi inovacijami
- Predstavitev v analitičnem delu strategije ter opredelitev vzpostavitve in delovanja proračunske postavke za razvoj resorja, vzpostavitve delovnega mesta in ostale ukrepe, kazalnike in časovnico

Vključevanje v obstoječe programe in sheme

- vključevanje v načrtovanje ter izvajanje regionalnih razvojnih programov (RRP)

- aktivno in enakopravno vključevanje subjektov socialne ekonomije v programe kot so lokalne akcijske skupine (LAS)

- vključevanje podpornih aktivnosti SE v programe dela javnih zavodov, katerih (so)ustanoviteljica je občina

Resor za socialno ekonomijo

- Vzpostavitev resorja in delovnih mest za področje socialne ekonomije
- Možnosti: urad za SE, sektor za SE, medobčinska skupna služba za razvoj SE
- dodelitev nalog zaposlenim v občinski upravi

Primer: MOM

Dodan naziv področja SE pri funkciji podžupanje: Podžupanja za področje sociale, socialnega podjetništva, kulture, turizem, društva in nevladne organizacije

Načrtovanje SE v proračunu

Javni razpisi in javni pozivi

- Vključitev pravnih subjektov s statusom socialnega podjetja med upravičence in dodelitev dodatnih točk za socialna podjetja v merilih (točkovanje)
- Socialna podjetja kot edini upravičenci
- Razpisi za podporne organizacije za razvoj socialnih podjetij

PODROČJA MOK

Sociala

Kultura

Šport

Promet

Gospodarske
dejavnostiZelena in
modra
infrastruktura

Izobraževanje

Otroško
varstvoMladina,
prostovoljstvo

Zdravstvo

Okolje in
zeleni
prehod

6. 2. 2024

Odprt javni razpis za socialno podjetništvo

Mestna občina Kranj je objavila javni razpis za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva v letu 2024. Višina razpisanih sredstev je 40.000 evrov, pri čemer bo znesek dodeljene pomoči na upravičenca znašal med 100 in 10.000 evri.

Odprt je javni razpis za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva v Mestni občini Kranj (MOK) v letu 2024 v skupni višini 40.000 evrov.

Višina sredstev, ki se dodeli posameznemu upravičencu, je odvisna od rezultatov ocenjevanja prejetih popolnih vlog, višine zaprosenih sredstev ter višine razpoložljivih sredstev. Najnižji znesek dodeljene

Mestna občina Kranj vsako leto nameni del proračunskih sredstev spodbujanju razvoja socialnega podjetništva in v ta namen objavi javni razpis. Čeprav k temu ni zakonsko zavezana, s podporo socialnemu podjetništvu doprinaša k zaposlovanju ranljivih skupin, trajnostnemu razvoju, varovanju okolja in lokalni samooskrbi.

Letni javni razpisi: 2020 – 2024 (40.000,00 EUR)

Na podlagi 12. člena Statuta Mestne občine Ptuj (Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 9/07 in 14/20) je Mestni svet Mestne občine Ptuj na svoji 23. redni seji, dne 22. 2. 2021, sprejel

PRAVILNIK
o dodeljevanju pomoči za spodbujanje razvoja podjetništva
v Mestni občini Ptuj

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik podrobneje določa namene, upravičence, ukrepe in pogoje za dodeljevanje sredstev, upravičene stroške in njihovo višino, postopek dodeljevanja in nadzor nad porabo sredstev za spodbujanje razvoja podjetništva v Mestni občini Ptuj (v nadaljevanju: občina).

Mestna občina Ptuj – 2021:

*Pravilnik o dodeljevanju pomoči za spodbujanje razvoja podjetništva v MO Ptuj, ki v točki 9. opredeljuje tudi **sofinanciranje spodbujanja razvoja in delovanja socialnega podjetništva** (ustanavljanje novih in razvoj obstoječih socialnih podjetij; upravičeni so stroški prenove objektov za delovanje so.p., najema prostorov, kritje plač redno zaposlenih oseb iz ranljive skupine ljudi, nakupa strojev in opreme, promocijskih aktivnosti, izobraževanja in usposabljanja redno zaposlenih)*

Na podlagi 21. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE) in 19. člena Statuta Občine Beltinci (Uradno glasilo slovenskih občin, št. št. 47/19), je Občinski svet Občina Beltinci na 13. seji dne 29.05.2024 sprejel

ODLOK

O DODELJEVANJU PRORAČUNSKIH SREDSTEV ZA RAZVOJ PODJETNIŠTVA V OBČINI BELTINCI

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(namen, upravičenci, postopek dodeljevanja)

S tem odlokom se določajo namen, upravičenci in postopek dodeljevanja proračunskih sredstev, ukrepi za razvoj podjetništva in inovativnih tehnoloških podjetij v Občini Beltinci ter nadzor nad porabo dodeljenih sredstev.

Primer Občine Beltinci - 2024 :

Odlok o dodeljevanju proračunskih sredstev za razvoj podjetništva v Občini Beltinci vključuje ukrep 7. Spodbujanje projektov socialnega podjetništva.

(subvencije za so.p. so vključene v program ukrepov za dodeljevanje finančnih spodbud za razvoj podjetništva v Občini Beltinci že nekaj let)

Občinski proračunski sklad

- Vzpostavitev občinskega proračunskega sklada v obliki posebne proračunske postavke
- Način porabe sredstev: določi občinski svet s sklepom, lahko opredeljen v občinski strategiji razvija SE ali strategiji razvoja občine

Sistem javnega naročanja in občinski nakupi

Pridržana javna naročila

- V Sloveniji je še vedno močno prisotna težnja dajanja prednosti najnižji ceni kot edinemu merilu pri javnih naročilih, kar gre v škodo socialnim podjetjem.
- Ena od možnosti za spodbujanje družbeno odgovornega javnega naročanja so pridržana javna naročila.
- Opredeljena so v ZJN-3, člen 31.: javno naročilo se pridrži za invalidska podjetja in zaposlitvene centre ter socialna podjetja in podjetja s socialno vsebino.
- Namera uporabe pridržanega javnega naročila se navede v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila.

Socialno odgovorno javno naročanje (SOJN)

- Javno naročanje z upoštevanjem enega ali več socialnih vidikov (npr. zaposlitvene možnosti, dostojno delo, skladnost s socialnimi pravicami in pravicami delavcev, socialna vključenost, enake možnosti, dostopnost, načrtovanje za vse, upoštevanje trajnostnih meril...)
- Namen: dajanje zgleda in vplivanja na trg – javni organi lahko s podpiranjem SOJN spodbudijo podjetja k razvoju socialno odgovornega upravljanja.
- **Kupujte odgovorno: Priročnik za upoštevanje socialnih vidikov pri javnem naročanju.**

Zeleno javno naročanje (ZeJN)

- Uredba o zelenem javnem naročanju daje možnost občinam zmanjšati negativen vpliv na okolje z javnim naročanjem okoljsko manj obremenjujočega blaga, storitev in gradenj, izboljšati okoljske značilnosti obstoječe ponudbe, spodbujati razvoj okoljskih inovacij in krožno gospodarstvo ter dajati zgled zasebnemu sektorju in potrošnikom.
- Primer: nakup rabljene opreme pri socialnem podjetju.

Javno-zasebna partnerstva

Javno-zasebno partnerstvo je

- razmerje zasebnega vlaganja v javne projekte in/ali
 - javnega sofinanciranja zasebnih projektov, ki so v javnem interesu,
- ter
- je sklenjeno med javnim in zasebnim partnerjem v zvezi z izgradnjo, vzdrževanjem in upravljanjem javne infrastrukture
- ali drugimi projekti, ki so v javnem interesu.

Vir: predstavitev Milene Basta Trtnik, BONORUM d.o.o., 26.1.2024

Izvajanje javnih gospodarskih družb

- Občine lahko opravljanje občinskih javnih gospodarskih služb omogočijo socialnim podjetjem. Pred tem je priporočljivo ugotoviti ali obstajajo socialna podjetja, ki so zmožna opravljati tako zahtevno nalogo.

Upravljanje s prostori v javni lasti

- Na podlagi **Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDSLS-1)** ima socialno podjetje ali nepridobitna pravna oseba, ki namerava poslovati kot socialno podjetje, možnost brezplačnega najema za določen čas za opravljanje dejavnosti.
- Čas brezplačnega najema: do 6 mesecev oziroma 3 let za so.p.
- Občine dajo v brezplačno uporabo svoje nepremično premoženje (poslovne prostore in podobno), socialna podjetja pa prevzamejo obveznost plačila obratovalnih stroškov, stroškov rednega vzdrževanja, nadomestila za stavbno zemljišče, stroške zavarovanja in druge dogovorjene stroške.

BREZPLAČNI PROSTORI V MURSKI SOBOTI

Uredništvo v Aktualno 10/08/2022 0 komentarjev

Brezplačni prostori v Murski Soboti

Mestna občina Murska Sobota je objavila namero o sklenitvi neposredne pogodbe za oddajo v brezplačno uporabo oz. najem poslovnih prostorov in sicer:

- 1. Poslovni prostor na naslovu Kardoševa 2 Murska Sobota, v pritličju številka poslovnega prostora P 4 (vhod I) v velikosti 24,90 m² (s souporabo stopnišča, hodnika in sanitarij v deležu 0,19 m²), skupaj 25,09 m²**
- 2. V brezplačno uporabo oz. najem se dajejo prostori za:**
 - socialna podjetja, zavode, društva
 - inovativnim start-up podjetjem na področju znanosti in drugih dejavnosti (ekologije, sociale, družbene problematike)
 - društvom na področju kulture, športa, izobraževanje in drugih javno koristnih dejavnosti

Manjši ukrepi

- Uvedba **občinske nagrade za najbolj inovativne pristope na področju reševanja družbenih problemov** zveča vidnost socialnih podjetij v lokalnem okolju in pripomore k promociji sektorja.
- Vzpostavitev **javne baze** v obliki promocijske spletne strani s prikazom dejavnosti socialnih podjetij in zadrug v lokalnem ali regionalnem okolju olajša dostop potrošnikom in potencialnim uporabnikom.
- Pošiljanje **informativnih in izobraževalnih gradiv** (letaki, obvestila) občanom in občankam o delovanju subjektov socialne ekonomije v njihovem okolju dviga vidnost socialnih podjetij.
- Prav tako tudi **prirejanje promocijskih dogodkov** ali vključevanje socialnih podjetij v redne in obstoječe občinske dogodke.

Javni natečaj za izbor najboljše podjetniške ideje za ustanovitev socialnega podjetja na območju obč

1. 8. 2014

Objavljeno na spletu:	01.08.2014
Kategorija:	Javni razpisi in javni natečaji
Rok / aktualno do:	01.09.2014 do 00:00
Kontaktna oseba:	Tomaž REPNIK

Datum objave: 1.8.2014

Rok: 1.september 2014 do 15. ure

Kontakta oseba: Tomaž REPNIK

Občina Slovenska Bistrica v sodelovanju z Razvojno informacijskim centrom Slovenska Bistrica (RIC), razpisuje

JAVNI NATEČAJ

za izbor najboljše podjetniške ideje za ustanovitev socialnega podjetja na območju občine Slovenska Bistrica.

Priloge

 Natečaj socialno podjetništvo.pdf
Velikost datoteke: 109 KB

 vloga.doc
Velikost datoteke: 229 KB

*Primer Občine Slovenska Bistrica:
2014*

*Javni natečaj za izbor najboljše podjetniške ideje
za ustanovitev socialnega podjetja na območju
občine Slovenska Bistrica (nagrada in mentorstvo)*

2022:

*Javni natečaj za izbor in razvoj najboljše
podjetniške ideje s področja podjetništva,
socialnega podjetništva ali združništva na
območju občine Slovenska Bistrica*

Ukrepe, ki jih lahko občina izvede v podporo razvoju socialne ekonomije je kar nekaj, vendar pa se potencial zakonodaje za spodbujanje dostopa socialnih podjetij do trga v javnem sektorju premalo izkorišča.

- Izboljšati priložnosti za dostop socialnih podjetij do javnih naročil.
- Okrepiti zmogljivosti socialnih podjetij in javnih uslužbencev.

Primer sodelovanja: Občina Poljčane in Živo gnezdo

Občina Poljčane

**Zadruga za trajnostni razvoj
podeželja in turizma**

Živo Gnezdo, z.o.o.

*(povezovanje ponudnikov, promocija,
razvoj ITP)*

Primer sodelovanja: Občina Poljčane in Živo gnezdo

PROCES

1) Prepoznavanje lokalnih izzivov

(Nepovezanost lokalnih ponudnikov in lokalnih dogodkov, neoblikovani turistični produkti, šibka promocija na turističnem trgu, visoka stopnja brezposelnosti...)

2) Oblikovanje rešitev – storitev

3) Vzpostavljanje Javno zasebnega partnerstva